II

(Akti, katerih objava ni obvezna)

SVET

SKLEP SVETA

z dne 14. junija 2004

o načelih, prednostnih nalogah in pogojih Evropskega partnerstva s Srbijo in Črno goro, vključno s Kosovom, kakor je opredeljeno z Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov 1244 z dne 10. junija 1999

(2004/520/ES)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 533/2004 z dne 22. marca 2004 o vzpostavitvi evropskih partnerstev v okviru procesa stabilizacije in pridruževanja [1] ter zlasti člena 2 Uredbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet v Solunu je 19. in 20. junija 2003 potrdil „Solunsko agendo za zahodni Balkan: na poti k evropski integraciji“, kjer je oblikovanje evropskih partnerstev omenjeno kot eno od sredstev za krepitev procesa stabilizacije in pridruževanja.

(2) Uredba Sveta (ES) št. 533/2004 določa, da Svet s kvalificirano večino in na predlog Komisije odloča o načelih, prednostnih nalogah in pogojih evropskih partnerstev, kot tudi o morebitnih naknadnih prilagoditvah. Prav tako določa, da bo spremljanje izvajanja evropskih partnerstev zagotovljeno z mehanizmi, vzpostavljenimi v okviru procesa stabilizacije in pridruževanja, predvsem z letnimi poročili.

(3) Letno poročilo Komisije za 2004 predstavlja analizo priprav Srbije in Črne gore, vključno s Kosovom, kakor je opredeljeno z Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov 1244, za nadaljnje povezovanje z Evropsko unijo in opredeljuje več prednostnih področij za nadaljnje delo.

(4) Da bi se pripravili za nadaljnje povezovanje z Evropsko unijo, bi morali pristojni organi v Srbiji in Črni gori izdelati načrt s časovnim razporedom in podrobnostmi ukrepov, ki jih Srbija in Črna gora namerava sprejeti v ta namen. Ker je Kosovo na podlagi Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1244 trenutno pod začasno mednarodno upravo, je treba pod vodstvom začasne uprave Združenih narodov na Kosovu izdelati ločen načrt, v katerem bodo obravnavane prednostne naloge glede Kosova –

SKLENIL:

Člen 1

V skladu s členom 1 Uredbe (ES) št. 533/2004 so načela, prednostne naloge ter pogoji Evropskega partnerstva s Srbijo in Črno goro, vključno s Kosovom, kakor je opredeljeno z Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov 1244, navedeni v Prilogi k temu sklepu, ki je njegov sestavni del.

Člen 2

Izvajanje Evropskega partnerstva se preverja z mehanizmi, vzpostavljenimi v okviru procesa stabilizacije in pridruževanja.

Člen 3

Ta sklep začne učinkovati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Luksemburgu, 14. junija 2004

Za Svet

Predsednik

B. COWEN

[1] UL L 86, 24.3.2004, str. 1.

PRILOGA

1. **UVOD**

Solunska agenda opredeljuje načine in sredstva za krepitev procesa stabilizacije in pridruževanja, med drugim tudi uvedbo evropskih partnerstev.

Izhajajoč iz letnega poročila Komisije je namen Evropskega partnerstva s Srbijo in Črno goro, vključno s Kosovom, kakor je opredeljeno z Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov 1244 (v nadaljevanju „Srbija in Črna gora, vključno s Kosovom“), opredeliti prednostne ukrepe, da bi prizadevanja za približevanje Evropski uniji podprli znotraj smiselno zaokroženega okvira. Te dejavnosti so prilagojene glede na posebne potrebe ter stopnjo pripravljenosti Srbije in Črne gore, vključno s Kosovom, ter se bodo po potrebi posodabljale. Evropsko partnerstvo predvideva tudi usmeritve za finančno pomoč Srbiji in Črni gori, vključno s Kosovom.

Pričakuje se, da bo Srbija in Črna gora, vključno s Kosovom, sprejela načrt s časovnim razporedom in podrobnostmi glede svojega pristopa k prednostnim nalogam iz Evropskega partnerstva. V načrtu je prav tako treba navesti, kako naj bi se uresničevala solunska agenda, prednostne naloge v boju proti organiziranemu kriminalu in korupciji, izpostavljene na konferenci v Londonu leta 2002 in na ministrskem srečanju v Bruslju 28. novembra 2003 v okviru foruma EU-zahodni Balkan, ter ukrepi, ki jih je vsaka od zahodnobalkanskih držav predstavila na sestanku 5. novembra 2003 v Beogradu, ki je predstavljal nadaljevanje ohridske konference o integriranem upravljanju meja.

2. **NAČELA**

Proces stabilizacije in pridruževanja ostaja okvir za evropsko usmeritev držav zahodnega Balkana vse do njihovega pristopa v prihodnosti.

Glavne prednostne naloge, izpostavljene za Srbijo in Črno goro, vključno s Kosovom, se nanašajo na njeno usposobljenost za izpolnjevanje meril, ki jih je določil Evropski svet leta 1993 v Kopenhagnu, ter pogojev, določenih za proces stabilizacije in pridruževanja, predvsem pogojev, opredeljenih v sklepih Sveta z dne 29. aprila 1997 in 21.–22. junija 1999, na vsebino sklepne izjave zagrebškega vrha dne 24. novembra 2000 ter na solunsko agendo.

3. **PREDNOSTNE NALOGE**

Komisija je v svojem letnem poročilu ocenila doseženi napredek ter navedla področja, na katerih mora država še okrepiti svoja prizadevanja. Prednostne naloge, naštete v tem evropskem partnerstvu, so bile izbrane na podlagi realističnih pričakovanj, da jih bo Srbija in Črna gora, vključno s Kosovom, lahko izpeljala ali pri njih v naslednjih letih dosegla bistven napredek. Razlikuje se med kratkoročnimi prednostnimi nalogami, ki naj bi bile opravljene v enem ali dveh letih, in srednjeročnimi prednostnimi nalogami, ki naj bi bile opravljene v treh do štirih letih.

Evropsko partnerstvo izpostavlja glavna prednostna področja za priprave Srbije in Črne gore, vključno s Kosovom, za nadaljnje povezovanje z Evropsko unijo, in sicer na podlagi analiz iz letnega poročila za 2004. Treba je opozoriti, da pri približevanju zakonodaje vključevanje pravnega reda Unije v nacionalno zakonodajo samo po sebi ne zadostuje; treba se bo pripraviti tudi na njegovo polno izvajanje.

Prednostne naloge, ki zadevajo Srbijo in Črno goro, ter prednostne naloge, ki posebej zadevajo Kosovo, so predstavljene v priloženih seznamih.

4. **PROGRAMIRANJE**

Pomoč Skupnosti v okviru procesa stabilizacije in pridruževanja držav zahodnega Balkana bo zagotovljena z ustreznimi finančnimi instrumenti, zlasti z Uredbo Sveta (ES) št. 2666/2000 z dne 5. decembra 2000 o pomoči Albaniji, Bosni in Hercegovini, Hrvaški, Zvezni republiki Jugoslaviji in Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji [1]; skladno s tem ta sklep ne bo imel finančnih posledic. Poleg tega bo imela Srbija in Črna gora, vključno s Kosovom, dostop do sredstev iz večdržavnih in horizontalnih programov. Da bi olajšala sofinanciranje projektov, povezanih s procesom stabilizacije in pridruževanja, Komisija sodeluje z Evropsko investicijsko banko in mednarodnimi finančnimi institucijami, zlasti z Evropsko banko za obnovo in razvoj ter Svetovno banko.

[1] UL L 306, 7.12.2000, str. 1. Uredba, spremenjena z Uredbo (ES) št. 2415/2001 (UL L 327, 12.12.2001, str. 3).

5. **POGOJNOST**

Pogoj za pomoč Skupnosti v okviru procesa stabilizacije in pridruževanja držav zahodnega Balkana je nadaljnji napredek pri izpolnjevanju kopenhagenskih političnih meril. V primeru nespoštovanja omenjenih splošnih pogojev bo Svet lahko na podlagi člena 5 Uredbe (ES) št. 2666/2000 ustrezno ukrepal.

Pogoj za pomoč Skupnosti je tudi izpolnjevanje pogojev, ki jih je opredelil Svet v svojih sklepih z dne 29. aprila 1997, zlasti kar zadeva obvezo prejemnikov, da bodo ob upoštevanju prednostnih nalog evropskega partnerstva izvajali demokratične, gospodarske in institucionalne reforme.

6. **SPREMLJANJE**

Spremljanje evropskega partnerstva se zagotavlja z mehanizmi, vzpostavljenimi v okviru procesa stabilizacije in pridruževanja, zlasti z letnim poročilom o procesu stabilizacije in pridruževanja.

SRBIJA IN ČRNA GORA [1]

KRATKOROČNE PREDNOSTNE NALOGE

Politični položaj

Demokracija in pravna država

Ustavna vprašanja – V celoti spoštovati Ustavno listino ter zagotavljati učinkovito delovanje države. Zlasti izpolniti vse preostale zaveze iz Ustavne listine, predvsem vzpostaviti državno sodišče, vključno z dogovorom o točnem obsegu njegovih pristojnosti. Revidirati republiški ustavi v skladu z Ustavno listino. Sprejeti poslovnik državnega parlamenta in ustanoviti parlamentarne odbore. Zagotoviti zmožnost finančnega preživetja državnih institucij z rednim financiranjem v skladu z dogovorjenimi načeli in pripravo proračunov posameznih institucij (ki bodo zajemali stroške za osebje in obratovalne stroške).

Reforma vojske – Sprejeti obrambno strategijo in vojaško doktrino v skladu z demokratičnimi načeli; pripraviti in sprejeti pregleden in ustrezen pravni okvir, da bi razjasnili odprto vprašanje vojaške lastnine.

Reforma volilne zakonodaje — V Srbiji: dokončati reformo volilne zakonodaje (vključno z volilnim imenikom), da bi volilni sistem uskladili z mednarodnimi standardi, predvsem z revizijo volilne zakonodaje v skladu s priporočili Urada za demokratične institucije in človekove pravice in z doslednim izvajanjem zakonodaje o financiranju političnih strank.

Reforma javne uprave:

Okrepiti in vzdrževati upravno usposobljenost institucij, ki se ukvarjajo z evropskimi zadevami na državni in republiški ravni (kar zadeva osebje, usposabljanje in opremljenost), ter izboljšati sodelovanje med njimi.

V Srbiji: Sprejeti celovito strategijo reforme javne uprave, vključno z natančnim terminskim potekom dejavnosti, zlasti lotiti se reform plačnega sistema v državni upravi in s tem povezanih ukrepov za razvijanje človeških virov; vzpostaviti in vzdrževati ustrezne institucije ter dodeljevati potrebna sredstva; pripraviti zakonodajo o vladi in državni upravi.

V Črni gori: Izvajati strategijo reforme javne uprave, zlasti sprejeti in začeti izvajati zakonodajo o državni upravi, da bi zagotovili strokovnost in odgovornost. Sprejeti zakon o plačah državnih in javnih uslužbencev.

Reforma pravosodja:

Zagotoviti nemoten prenos pristojnosti vojaških sodišč na civilna sodišča v skladu z Ustavno listino.

V Srbiji: Posodobiti in izboljšati učinkovitost ter neodvisnost sistema sodišč, zlasti gospodarskih sodišč; zagotoviti funkcijsko neodvisnost tožilca za vojne zločine. Izvesti priprave za vzpostavitev upravnih sodišč in sodišč za odločanje o pravnih sredstvih.

[1] Brez Kosova, kakor je opredeljeno z Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov 1244 z dne 10. junija 1999.

V Črni gori: Nadaljevati s pripravami za izvajanje Kazenskega zakonika ter Zakonika o kazenskem postopku, Zakona o tožilstvu, zlasti zagotoviti funkcijsko neodvisnost posebnih tožilcev za organizirani kriminal. Vzpostaviti upravna sodišča in sodišča za odločanje o pravnih sredstvih.

Boj proti korupciji:

V obeh republikah: Pripraviti celovito protikorupcijsko strategijo v skladu s standardi Sveta Evrope in sprejeti zakon o nezdružljivosti funkcij.

Človekove pravice in zaščita manjšin

Obveznosti v okviru Sveta Evrope – Izpolniti vse kratkoročne obveznosti, ki izhajajo iz članstva v Svetu Evrope, vključno z enotnim dejanskim izvajanjem Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah ter Evropske konvencije o preprečevanju mučenja v celotni državni skupnosti.

Varuh človekovih pravic:

V Srbiji: Sprejeti zakonodajo za vzpostavitev urada varuha človekovih pravic.

V Črni gori: Okrepiti upravno usposobljenost urada varuha človekovih pravic.

Odprava mučenja: V obeh republikah: na vse zatrjevane primere mučenja se odziva s celovitimi in preglednimi ukrepi.

Svoboda izražanja in združevanja:

V Srbiji: Dekriminirati verbalni delikt. Z zagotovitvijo politične neodvisnosti Sveta za avdiovizualno politiko uveljaviti zakonodajo o medijih, zlasti Zakon o radioteleviziji. Sprejeti zakon o prostem dostopu do informacij, ki bo skladen s standardi Sveta Evrope. Ustvariti okolje (tudi finančne vidike), ki bo ugodno za razvoj NVO in organizacij civilne družbe, vključno s socialnimi partnerji, predvsem s sprejetjem zakona o društvih ter zakona, ki bo urejal pravni status tujih NVO.

V Črni gori: Sprejeti zakon o dostopu do javnih informacij, ki bo skladen s standardi Sveta Evrope. Sprejeti strategijo sodelovanja med NVO in vladnimi organi.

Lastninskopravna razmerja: V obeh republikah: sprejeti/izvajati zakonodajo o vrnitvi lastnine.

Begunci, razseljene osebe in manjšine: Zagotoviti zadovoljivo sodelovanje med državno skupnostjo in republikama glede zakonodajne podlage za pravice beguncev, razseljenih oseb in manjšin ter njihovo zaščito v praksi. Okrepiti sodelovanje z Bosno in Hercegovino ter Hrvaško, da bi omogočili vračanje. Začeti dialog s Prištino o vračanju razseljenih oseb ter o sorodnih vprašanjih, npr. o lastninskopravnih in socialnih pravicah. V obeh republikah: spremeniti zakonodajo z namenom razveljaviti diskriminatorne določbe. V Črni gori: odpraviti zakonsko prepoved dela za begunce ter spremeniti omejevalne določbe, da bi slednji lahko zaprosili za državljanstvo.

Regionalno in mednarodno sodelovanje/obveznosti

Zagotoviti polno sodelovanje z Mednarodnim kazenskim sodiščem za nekdanjo Jugoslavijo (MKSJ).

V celoti spoštovati Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov 1244 in nadaljevati dialog s Prištino o praktičnih vprašanjih skupnega interesa. Zagotoviti priznavanje potnih listin in avtomobilskih tablic Misije začasne uprave na Kosovu (United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, v nadaljnjem besedilu UNMIK).

Okrepiti regionalno in mednarodno sodelovanje. Ravnati v skladu z zahtevami procesa stabilizacije in pridruževanja ter solunskimi zavezami glede regionalnega sodelovanja. Ratificirati in v celoti uveljaviti vse sporazume o prosti trgovini, ki jih je sklenila država. Začeti izvajati Memorandum o soglasju o razvoju ključnega regionalnega prometnega omrežja v jugovzhodni Evropi in zlasti sprejeti ukrepe za vzpostavitev mehanizmov sodelovanja, med drugim Pripravljalnega odbora ter Prometnega observatorija za jugovzhodno Evropo. Doseči napredek pri izpolnjevanju zavez, prevzetih v okviru Atenskega memoranduma o soglasju o regionalnem energetskem trgu v jugovzhodni Evropi iz leta 2003.

Gospodarski položaj

Tržno gospodarstvo in strukturne reforme

Ohranjati makroekonomsko stabilnost: Izvajati proračun za leto 2004, ki naj odraža potrebo po nadaljnjem prilagajanju in konsolidaciji na davčnem področju. Nadaljevati s prizadevanji, da bi dosegli sporazum s komercialnimi upniki (Londonski klub) o prestrukturiranju dolga. Zlasti v Srbiji nadaljevati s previdno monetarno politiko, podprto s primerno politiko menjalnega tečaja, ter vzpostaviti učinkovite monetarne instrumente, da bi izboljšali doseganje ciljnih monetarnih agregatov.

Liberalizacija preostalih cen in odprava upravnega nadzora: Zlasti približati cene energije ravni, ki bo omogočala pokrivanje stroškov, tudi s postopnim nadomeščanjem vseh obstoječih subvencij v ceni za revne potrošnike z neposrednimi transferji.

Pospešiti prestrukturiranje, privatizacijo in/ali stečaje velikih družbenih in državnih podjetij. Pospešiti tudi prestrukturiranje velikih podjetij v državni lasti, ki zagotavljajo javne dobrine (električna energija, nafta in plin, železnica, letalski promet, telekomunikacije itn.). Pospešeno nadaljevati z reformo bančnega sektorja, v Srbiji pa zlasti pripraviti privatizacijo večine bank v državni lasti. Zagotoviti dodeljevanje zadostnih proračunskih sredstev za presežne delavce in stroške prestrukturiranja.

Razviti stabilen in delujoč trg z zemljišči in nepremičninami: Pripraviti zakonodajo o katastru.

Politika zaposlovanja

V obeh republikah: Pripraviti in izvajati celovito strategijo za spodbujanje zaposlovanja in za boj proti brezposelnosti, predvsem glede poklicnega usposabljanja in reform trga dela, z vključitvijo vseh zainteresiranih akterjev; izboljšati državne službe za zaposlovanje in jim zagotoviti zadosti osebja in sredstev za izvajanje.

Razviti zanesljivo statistiko: Revidirati in sprejeti takšen krovni načrt za statistiko, ki bo zagotavljal jasno delitev pristojnosti med tremi statističnimi uradi na ravni državne skupnosti in republik ter njihovo učinkovito medsebojno usklajenost. Sprejeti zakone o statistiki na ravni državne skupnosti in obeh republik.

Upravljanje javnih financ

Nadaljevati s formalnim urejanjem sive ekonomije in širitvijo davčne osnove s pomočjo izvedbe sistema upravljanja javne porabe (državno premoženje, notranji finančni nadzor) in celovitimi davčnimi reformami z manj izjemami in nižjimi stopnjami zlasti za delo in z boljšim izvajanjem davčnih zakonov.

Zlasti v Srbiji sprejeti in izvajati sveženj davčnih reform, vključno z uvedbo DDV in potrebnih spremljajočih informacijskih sistemov. Nadaljevati s krepitvijo in modernizacijo Agencije za javne prihodke in se pri tem osredotočiti na pobiranje prihodkov ter nadzor, da bi zmanjšali obseg davčnih goljufij.

V Črni gori začeti pregledovati veljavno davčno zakonodajo in upravne postopke, da bi zagotovili učinkovito in nediskriminatorno izvrševanje davčne zakonodaje. Okrepiti upravno usposobljenost v kontekstu davčne zakonodaje, da bi učinkovito pobirali in nadzorovali prihodke iz davkov, zlasti iz DDV.

V obeh republikah je treba zakonodajo o DDV in njeno izvajanje v celotni državni skupnosti uskladiti, da ne bi povzročala ovir za delovanje notranjega trga.

Standardi EU

Notranji trg in trgovina

Dokončati akcijski načrt za notranji trg/trgovino in v celoti izvajati vse njegove elemente. Zlasti se je treba nujno posvetiti določitvi skupnih tarif za vse proizvode in uskladiti vse dodatne uvozne prelevmane in dajatve, skladno z ustreznim načrtom za uskladitev tarif.

Odpraviti vse uvozne prelevmane in dodatne dajatve, ki so bili uvedeni v nasprotju s klavzulo o mirovanju iz avtonomnih trgovinskih preferencialov EU.

Odpraviti sistem uvoznih dovoljenj za proizvode iz železa in jekla, ki je bil uveden v nasprotju s klavzulo o mirovanju iz avtonomnih trgovinskih preferencialov EU. *Odpraviti izvozne dajatve* za železo in jeklo in druge kovine ter nestrojeno živalsko kožo.

Zagotoviti takšno institucionalno ureditev, da bo na mednarodni ravni državi omogočala nastopanje kot enoten trgovinski/carinski sogovornik, zlasti z okrepitvijo Skupnega carinskega urada, uradov za zvezo na veterinarskem/fitosanitarnem področju in Urada za statistiko ter z dodelitvijo ustreznih pooblastil tem institucijam.

Nadaljevati z modernizacijo *carinskih uprav*, da bi zagotovili doseganje visoke stopnje upravne usposobljenosti. Okrepiti upravno sodelovanje in zagotoviti dosledno upoštevanje obveznosti v zvezi z izvajanjem preferenčnih trgovinskih ukrepov (poreklo).

Odstraniti obstoječe in se izogibati novim oviram pri delovanju notranjega trga v državi, kakor določa Ustavna listina. V celotni državi domačim in tujim subjektom zagotoviti dostop do trga blaga, storitev, kapitala in oseb. Zagotoviti zakonodajna posvetovanja in uporabljati *načelo vzajemnega priznavanja* za vse republiške odločitve o dostopu na trg.

Izvajati dosledno in učinkovito ureditev *javnih naročil* v Srbiji in Črni gori. Zagotoviti preglednost postopkov, ne glede na vrednost posamezne pogodbe, ter nediskriminatornost med srbskimi in črnogorskimi ponudniki.

Vzpostaviti neposredno povezavo med *sodnimi registri*, da bi tako zaščitili svobodo ustanavljanja po vsej državi. V Srbiji: sprejeti zakon o prenosu sodnega registra z gospodarskih sodišč na neodvisno agencijo.

Zagotoviti vsedržavno protimonopolno ureditev, ki se bo uporabljala za vse protikonkurenčne učinke tako znotraj republik kot med njima, pa tudi za učinke na dvostransko trgovino z EU. Zagotoviti upravno usposobljenost za učinkovito in neodvisno izvrševanje teh predpisov, vključno z okrepitvijo Skupne komisije za konkurenco na ravni državne skupnosti. Vzpostaviti točke za koordinacijo državnih pomoči in poskrbeti za popolno preglednost državnih pomoči kot prvi korak k nadzoru državnih pomoči. Zagotoviti skladen horizontalni pristop k spodbujanju politike konkurence.

Okrepiti varstvo pravic intelektualne lastnine s sprejetjem svežnja revidiranih zakonov. Zagotoviti usklajene kazenske določbe in okrepiti usposobljenost za izvajanje zakonodaje na tem področju, predvsem s strani mejnih služb.

Izvajati sistem korespondenčnih računov v komercialnih bankah, da bi zagotovili *prost pretok kapitala* med republikama.

Področne politike

Kmetijstvo:

V Srbiji: Sprejeti zakonodajo o varnosti hrane in okrepiti laboratorije za varnost hrane; sprejeti zakonodajo na področju veterinarskih zadev in okrepiti kontrole. Vzpostaviti Agencijo za laboratorije za prehranjevalno verigo.

V Črni gori: Izvajati zakon o veterinarskih zadevah (vključno z ribiškimi proizvodi) in vzpostaviti veterinarske in fitosanitarne laboratorije, tudi za ribe in vino; okrepiti kontrole.

Promet:

V Srbiji: Sprejeti zakon o železnicah. Začeti razvijati državno prometno strategijo, vključno z gospodarsko rentabilnostjo tega sektorja.

V Črni gori: Sprejeti zakon o prevozih v cestnem prometu in pričeti z njegovim izvajanjem (vključno z vzpostavitvijo ustreznih struktur za izvajanje) ter sprejeti zakon o prevozih v železniškem prometu.

Energetika:

V Srbiji: Sprejeti energetski zakon ter vzpostaviti neodvisno energetsko regulatorno agencijo, nadaljevati z okoljskimi pregledi energetskih objektov in se spoprijeti s problematiko najhujših onesnaževalcev.

V Črni gori: Pripraviti in sprejeti strategijo za razvoj energetike, ki bo zajemala tudi strategijo za energetsko učinkovitost; okrepiti upravno usposobljenost Ministrstva za gospodarstvo glede energetike; razčleniti in prestrukturirati javno službo na področju električne energije.

Industrija in MSP:

V obeh republikah: Nadaljevati z izvajanjem Evropske listine za mala podjetja.

V Srbiji: Sprejeti spremenjeni zakon o stečaju.

V Črni gori: Preoblikovati in racionalizirati institucije, ki so vključene v prestrukturiranje in privatizacijo podjetij, predvsem Razvojni sklad. Oblikovati neodvisno agencijo za pospeševanje vlaganj. Nadaljevati z izvajanjem novoustanovljenega državnega jamstvenega sklada.

Telekomunikacije:

V obeh republikah: Zagotoviti dejansko liberalizacijo sektorja elektronskih komunikacij, vključno z okrepitvijo regulatornih organov ter sprejetjem ustreznih zakonov in politik za ta sektor.

Okolje:

V Srbiji: Sprejeti zakon o varstvu okolja ter ustanoviti in spraviti v tek agencijo za varstvo okolja.

V Črni gori: Sprejetje strategije o odpadnih vodah ter trdnih odpadkih z namenom približevanja pravnemu redu EU.

Sodelovanje na področju pravosodja in notranjih zadev

Reforma organov kazenskega pregona: Izboljšati sodelovanje med pravosodnimi organi in organi kazenskega pregona tako znotraj vsake od republik kot med republikama. Polno izvajanje Memoranduma o sodelovanju, ki sta ga podpisali republiški ministrstvi za notranje zadeve decembra 2003.

V Srbiji: Sprejeti zakon o policiji z namenom izboljšati strokovnost in odgovornost. Izvesti revizijo zakonodaje o organizaciji pravosodja (Zakona o sodiščih, Zakona o sodnikih, Zakona o tožilcih in Zakona o visokem sodnem svetu) ter kazenske zakonodaje (Zakonika o kazenskem postopku, Kazenskega zakonika ter Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij), kakor to predvideva protokol o sodelovanju s Svetom Evrope.

V Črni gori: Sprejeti zakona o policiji ter državni varnosti z namenom zagotoviti strokovnost in odgovornost.

Upravljanje meja: Izdelati pristop in mehanizme na državni ravni ter zagotoviti dosledno izvajanje v skladu z Memorandumom o soglasju na republiški ravni. Kot nadaljevanje ohridske regionalne konference o obmejni varnosti in upravljanju mej, ki se je odvijala maja leta 2003, začeti izvajati kratkoročne ukrepe, ki jih je sprejela vlada in so bili predstavljeni na sestanku ministrov za pravosodje in notranje zadeve v okviru foruma EU-zahodni Balkan 28. novembra 2003.

V Srbiji: Nadaljevati izvajanje najboljših praks pri delu mejne policije v skladu s standardi EU; nadaljevati z usklajevanjem z organi na državni ravni pri demilitarizaciji nadzora meja.

V Črni gori: Okrepiti civilni nadzor meja (vključno z usposabljanjem ter z opremo, ki je združljiva s schengenskim pravnim redom).

Boj proti organiziranemu kriminalu, nedovoljeni trgovini, drogam, pranju denarja in terorizmu: Okrepiti sodelovanje med agencijami znotraj republik in formalizirati medrepubliško sodelovanje. Razviti sposobnost zasega sredstev. Okrepiti obveščevalno dejavnost v zvezi s kaznivimi dejanji. Začeti izvajati posebne akcijsko usmerjene ukrepe, o katerih so se ministri za pravosodje in notranje zadeve dogovorili na sestanku novembra 2003. Opraviti vse potrebne priprave za sklenitev sporazuma o sodelovanju z Europolom. Povečati sposobnost za boj proti prometu s prepovedanimi drogami ter razviti državno strategijo na področju drog v skladu s strategijo na področju prepovedanih drog in ustreznim akcijskim načrtom EU. Okrepiti boj proti trgovini z ljudmi, vključno z zagotavljanjem zadovoljive pomoči ter zaščite za žrtve. Zlasti v Črni gori: izvajati zakon o boju proti pranju denarja, predvsem s pomočjo finančne preiskovalne enote.

Razširiti mednarodno sodelovanje in izvajati ustrezne mednarodne konvencije o boju proti terorizmu; izboljšati sodelovanje in izmenjavo informacij med policijo in obveščevalnimi službami znotraj države in z drugimi državami; preprečevati financiranje in pripravo terorističnih dejanj.

Vizumi, azil in migracije: Izdelati poenoten pristop na ravni države k vprašanjem, povezanim z vizumi, azilom in migracijami v skladu z Ustavno listino, predvsem s popolno uskladitvijo vizumskih ureditev, ki se uporabljata v republikah, sprejetje zakona o azilu ter nadaljnje sklepanje ter izvajanje sporazumov o ponovnem sprejemu. Vzpostaviti mehanizme za spremljanje izvajanja politik na področju azila, migracij in vizumov, ki se oblikujejo na državni ravni, izvajajo pa na republiški ravni. Predvsem pa polno sodelovanje obeh republik v koordinacijskih mehanizmih za sprejetje in izvajanje zadevnih politik, sprejetih na državni ravni.

SREDNJEROČNE PREDNOSTNE NALOGE

Politični položaj

Demokracija in pravna država

Nadaljevati proces prestrukturiranja oboroženih sil, vključno s potrebnim preoblikovanjem in zmanjšanjem vojaških zmogljivosti (ob upoštevanju socialnih učinkov).

Nadaljevati reformo javne uprave:

Nadalje razviti strukture za evropske zadeve, predvsem s krepitvijo uradov za evropske zadeve, vzpostavitvijo delujočih mehanizmov sodelovanja kot tudi enot za evropske zadeve v okviru državnih ministrstev in na republiški ravni.

Na državni ravni: Zagotoviti ustrezno upravno usposobljenost, da bi lahko zadovoljivo izvrševali državne pristojnosti ter pripravili in izvajali strategijo reforme državne javne uprave, vključno s potrebno zakonsko podlago.

V Srbiji: Sprejeti zakona o javnih uslužbencih ter o javni upravi. Izvajati ukrepe za razvoj človeških virov v javni upravi. Okrepiti usposobljenost javne uprave na državni in lokalni ravni, predvsem z vzpostavitvijo centraliziranega sistema za izplačevanje plač. Okrepiti proces oblikovanja gospodarske politike, npr. s stalnim podpiranjem krepitve statističnih služb in ustanovitvijo enote za srednjeročno gospodarsko načrtovanje.

V Črni gori: Izvajati zakon o javnih uslužbencih in ustanoviti agencijo za upravljanje s človeškimi viri (ki mora postati trajnostno naravnana). Razviti politiko usposabljanja in zaposlovanja. Okrepiti proces oblikovanja politik, npr. s stalnim podpiranjem krepitve statističnih služb in ustanovitvijo enote za srednjeročno gospodarsko načrtovanje.

Parlament:

V Srbiji: Pripraviti in izvajati strategijo za reformo parlamenta, da bi standardi njegovega delovanja ter njegova sredstva dosegli raven, na kateri bo lahko deloval kot učinkovita institucija.

Spodbujati lokalno samoupravo:

V Srbiji: Sprejeti in izvajati reformo za decentralizacijo in zagotoviti zadostno usposobljenost lokalne ravni, da se bo lahko med drugim ukvarjala z upravnimi in finančnimi vprašanji ter v prihodnosti tudi z regionalnimi programi.

V Črni gori: Izvajati zakon o lokalni samoupravi, predvsem z ustanovitvijo izravnalnega sklada.

Nadaljevati reformo pravosodja:

V Srbiji: Zagotoviti vsa pravna in praktična jamstva neodvisnosti in učinkovitosti sodišč, vključno z reformo obstoječega postopka za imenovanje; izvajati zakonodajo o obveznem usposabljanju in zagotoviti proračunsko podprtost Pravosodnega centra za usposabljanje; vzpostaviti informacijsko mrežo za tožilce na vseh ravneh; zagotoviti izvrševanje sodnih odločb. Razviti sposobnost doma v popolni skladnosti z mednarodnimi obveznostmi v zvezi s sodelovanjem z MKSJ soditi za vojne zločine. Vzpostaviti upravna sodišča in sodišča za odločanje o pravnih sredstvih.

V Črni gori: Z revizijo zakona o sodiščih in s proračunsko podprtostjo Pravosodnemu centru za usposabljanje zagotoviti obvezno usposabljanje sodnikov. Izvajati informacijsko strategijo za pravosodje.

Razmere v zaporih:

V Srbiji: Izboljšati razmere v zaporih v skladu s standardi Sveta Evrope, zlasti kar zadeva bolj ranljive skupine zapornikov, kot so mladoletni storilci kaznivih dejanj; zagotoviti nadaljnje usposabljanje osebja zaporov ter izboljšanje njihove opremljenosti.

V Črni gori: Nadaljnje usposabljanje osebja zaporov ter izboljšanje njihove opremljenosti.

Boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu:

V obeh republikah: Sprejeti in izvajati celovito protikorupcijsko strategijo, vključno s sprejetjem in izvajanjem obstoječih protikorupcijskih instrumentov. Zagotoviti popolno spoštovanje Konvencije Združenih narodov o boju proti korupciji. Omogočiti postavitev uradnikov za zvezo, dodeljenih s strani držav članic EU v ustrezna državna telesa, ki so vpletena v boj proti organiziranemu kriminalu. Izdelovati šestmesečna poročila EU o konkretnih doseženih rezultatih pri sodnem pregonu dejavnosti, povezanih z organiziranim kriminalom, v skladu s Konvencijo Združenih narodov o mednarodnem organiziranem kriminalu, poznano tudi kot Palermsko konvencijo.

Človekove pravice in varstvo manjšin

Obveznosti v okviru Sveta Evrope. Vzpostaviti mehanizme, potrebne za spremljanje in zagotavljanje skladnega in doslednega izvajanja vseh obveznosti v okviru Sveta Evrope, kakor jih določajo zaveze, sprejete ob pristopu.

Enakost: Sprejeti/izvajati protidiskriminacijsko zakonodajo.

Svoboda izražanja:

V Srbiji: Preoblikovati Radiotelevizijo Srbija v javno radiotelevizijsko podjetje. Podpirati razvoj medijev v skladu s standardi EU. Pospeševati strokovnost novinarjev ter upravljavcev medijev.

V Črni gori: Nadaljevati s preoblikovanjem Radiotelevizije Črna gora v javno radiotelevizijsko podjetje. Podpirati razvoj medijev v skladu s standardi EU. Pospeševati strokovnost novinarjev ter upravljavcev medijev.

Begunci, razseljene osebe in manjšine: V obeh republikah: zagotoviti polno spoštovanje njihovih človekovih pravic, vključno z dostopom do zdravstvenih storitev ter enostavnim dostopom do osebnih dokumentov; zagotoviti pravico do resnične izbire med podprto vrnitvijo in integracijo; olajšati integracijo za vse, ki se ne odločijo za vrnitev. V Srbiji: sprejeti novo zakonodajo o beguncih; nadaljevati z izvajanjem državne strategije.

Regionalno in mednarodno sodelovanje

Nadalje izboljšati sodelovanje v regiji. Nadalje poglabljati regionalno liberalizacijo trgovine na podlagi veljavnih sporazumov o prosti trgovini. Pripraviti Srbijo in Črno goro na vzpostavitev integriranega regionalnega energetskega trga leta 2005 ob upoštevanju atenskega procesa za regionalni energetski trg v jugovzhodni Evropi. Nadaljevati z izvajanjem Memoranduma o soglasju o razvoju ključnega regionalnega prometnega omrežja v jugovzhodni Evropi.

Gospodarski položaj

Tržno gospodarstvo in strukturne reforme

Nadaljevati trajnostne makroekonomske politike: Nadaljevati z davčnimi prilagoditvami in konsolidacijo, da bi zmanjšali sorazmerno visoko davčno in še posebej zunanje neravnovesje. Upoštevati neizogibne stroške strukturnih reform in rastoče stroške za plačila obresti, jasno določiti prioritete v javnih izdatkih v kratkoročnem in srednjeročnem načrtovanju proračuna; zlasti zmanjšati subvencije, transferje in obseg sredstev za plače v državni upravi. Stalno zmanjševati skupno javno porabo kot delež BDP in dopolnjevati previdno monetarno politiko s pazljivimi politikami menjalnega tečaja. V Srbiji: reformirati zdravstveni sistem, zlasti sklad zdravstvenega zavarovanja, da bi mu tako zagotovili sposobnost za finančno preživetje ter izboljšali zdravstveno varstvo in zdravstveno stanje prebivalstva.

Dokončati proces privatizacije in finančnega (bančnega) prestrukturiranja.

Krepiti ugodno poslovno okolje za razvoj zasebnega sektorja ter zaposlovanja, za katerega so značilni konkurenčni trgi, enake možnosti vseh udeležencev in dostop do sredstev zahvaljujoč razvoju finančnega sektorja.

Doseči stabilen in delujoč trg zemljišč/nepremičnin. Sprejeti in izvajati zakonodajo o katastru. Začeti zemljiško reformo ter prestrukturiranje in privatizacijo velikih kmetij.

Upravljanje javnih financ

Izboljšati proračunski postopek in finančno poslovanje: Okrepiti razvijanje usposobljenosti za pripravo ter izvrševanje proračuna, da bi omogočili določanje prioritet. Izboljšati finančno poslovanje na državni in lokalni ravni. Sprejeti zakon o vrhovni računski instituciji.

Vzpostaviti učinkovite postopke za odkrivanje, obravnavo in spremljanje primerov domnevnih *goljufij in drugih nepravilnosti*, ki zadevajo nacionalna in mednarodna sredstva.

Nadaljevati s pregledovanjem *davčne zakonodaje* in upravnih postopkov, da bi zagotovili učinkovito in nediskriminatorno izvrševanje davčne zakonodaje. Nadaljevati s krepitvijo upravne usposobljenosti davčnih uprav.

Standardi EU

Notranji trg in trgovina

Na podlagi Akcijskega načrta za notranji trg/trgovino *v celoti vzpostaviti enotno zunanjetrgovinsko ureditev*. Po izteku predvidenih prehodnih obdobij uveljaviti skupne tarife, prelevmane ter dajatve za vse proizvode.

Zagotoviti polno izvajanje načrta za *carinsko reformo*, da bi dosegli visoko stopnjo upravne usposobljenosti.

SEKTORSKE POLITIKE

Industrija in MSP:

V Srbiji: Izvajati Evropsko listino za mala podjetja. Racionalizirati zapleteno organizacijo Gospodarske zbornice. Urediti vse potrebno, da bi NVO omogočili možnost mikrokreditov.

V Črni gori: Izvajati Evropsko listino za mala podjetja. Nadaljevati s pripravo in ustanovitvijo nacionalnega jamstvenega sklada. Nadalje razvijati dialog med državnim in zasebnim sektorjem, vključno preko Agencije za MSP, z vzpostavitvijo formalnega foruma za posvetovanja in spodbujanje podjetništva.

Telekomunikacije:

Prenesti in izvajati novi okvir EU za elektronske komunikacije.

Kmetijstvo:

V Srbiji: Nadalje nadgrajevati upravno usposobljenost za oblikovanje in izvajanje politike. Zasnovati in začeti izvajati politiko razvoja podeželja. Nadaljevati s krepitvijo veterinarske, sanitarne in fitosanitarne zakonodaje ter kontrol in zakonodaje na področju varnosti hrane, vključno z laboratoriji za vino. Izboljšati ravnanje z odpadki in zmanjšati kmetijsko onesnaževanje.

V Črni gori: Sprejeti celovito strategijo, ki bo zajemala kmetijstvo, razvoj podeželja, ribištvo in fitosanitarne zadeve. Okrepiti razvijanje usposobljenosti Ministrstva za kmetijstvo. Sprejeti zakon o fitosanitarnih zadevah.

Promet:

V Srbiji: Sprejeti in izvajati strategijo prometne politike (cestni, železniški, zračni promet, promet po plovnih poteh). Okrepiti razvijanje usposobljenosti, vključno s pripravljanjem projektov za večje naložbe. Zagotoviti zadostna sredstva za vzdrževanje prometne infrastrukture in institucij.

V Črni gori: Zagotoviti zadostna sredstva za vzdrževanje prometne infrastrukture in institucij.

Energetika:

V obeh republikah: Sprejeti zakonodajo v energetskem sektorju, vključno z dolgoročno strategijo za okoljsko trajnostno energetsko politiko.

V Srbiji: Zagotoviti razčlenitev, da bi se izvedlo prestrukturiranje in privatizacija. Vzpostaviti potrebne institucionalne strukture: upravljavca prenosnega omrežja, organizatorja trga ter regulatorno agencijo za energetiko. Doseči napredek pri oblikovanju regionalnega trga z energijo (med drugim prek študij izvedljivosti o medsebojni povezljivosti).

V Črni gori: Okrepiti regulatorni organ za energetiko. Dokončati prestrukturiranje in liberalizacijo notranjega trga z energijo. Privatizirati in/ali omogočiti oblikovanje javno-zasebnih partnerstev v sektorju.

Okolje:

V obeh republikah: Sprejeti in izvajati zakonodajo o presoji vplivov na okolje v skladu s pravnim redom EU.

V S r b i j i: Sprejeti in začeti izvajati strategijo o onesnaževanju zraka (predvsem iz elektrarn), voda (odpadne vode) ter prsti (trdni odpadki); okrepiti upravno usposobljenost, predvsem kar zadeva načrtovanje, izdajanje dovoljenj, inšpekcije, spremljanje kot tudi vodenje projektov. Pripraviti večletni načrt za financiranje naložb na podlagi ocen stroškov in verjetnih virov javnega in zasebnega financiranja.

V Č r n i g o r i: Razviti celovito okoljsko strategijo (odpadne vode, trdni odpadki, voda, zrak) z namenom sprejeti takšno okvirno okoljevarstveno zakonodajo, ki se bo približevala pravnemu redu EU, ter vzpostaviti agencijo za varstvo okolja.

Sodelovanje na področju pravosodja in notranjih zadev

Nadaljevati s prestrukturiranjem policije: Zagotoviti odgovornost, reformirati izobraževanje policistov, zagotoviti sodelovanje med organi pregona.

Upravljanje meja:

V o b e h r e p u b l i k a h: Na podlagi politike na državni ravni razviti tehnično infrastrukturo ter človeške vire za izvajanje politike integriranega sistema upravljanja meja, vključno s krepitvijo mejne policije ter carinskih služb. Z odprtjem novih mejnih prehodov omogočiti lažje prehajanje meje.

Boj proti organiziranemu kriminalu, nedovoljeni trgovini, drogam in pranju denarja:

V o b e h r e p u b l i k a h: Razviti učinkovit sistem za zaščito prič, ki bo vključeval tako republiške kot tudi regionalne elemente. Okrepiti boj proti gospodarskemu in finančnemu kriminalu (vključno s pranjem in ponarejanjem denarja), goljufijam in korupciji ter izboljšati s tem povezano nacionalno zakonodajo.

V S r b i j i: Okrepiti razvijanje usposobljenosti Ministrstva za notranje zadeve (predvsem v direktoratu za organizirani kriminal). Razviti postopke ter sredstva za izmenjavo obveščevalnih podatkov med agencijami. Razviti učinkovit sistem za zaščito prič, ki bo vključeval tako republiške kot tudi regionalne elemente. V Ministrstvu za finance vzpostaviti enoto za finančne preiskave.

V Č r n i g o r i: V zvezi z organiziranim kriminalom povečati upravno in sodno usposobljenost za izvajanje novega Kazenskega zakonika. Okrepiti enoto za boj proti organiziranemu kriminalu pri Ministrstvu za notranje zadeve in zagotoviti koordinacijo vseh organov pregona.

KOSOVO

KAKOR JE OPREDELJENO Z RVSZN 1244

KRATKOROČNE PREDNOSTNE NALOGE

Splošna prednostna naloga

— *Da bi zagotovili stabilno prihodnost varnega, demokratičnega in večetničnega Kosova, znatno napredovati pri doseganju standardov za Kosovo*, ki so jih decembra 2003 predstavili Posebni predstavnik generalnega sekretarja ZN in predstavniki začasnih institucij samouprave ter jih je potrdil Varnostni svet ZN. Zlasti izvesti konkretne ukrepe, opredeljene v načrtu izvajanja standardov za Kosovo:

  — delovanje demokratičnih institucij,

  — pravna država,

  — svoboda gibanja

  — podprto vračanje ter pravice skupnosti in njihovih članov,

  — gospodarstvo,

  — lastninskopravne pravice,

  — dialog z Beogradom,

  — Kosovska zaščitna enota (*Kosovo Protection Corps*).

Poleg omenjenih splošnih prednostnih nalog se je treba lotiti naslednjih *dopolnilnih prednostnih* nalog:

Politični položaj

Demokracija in pravna država

— *Začasne institucije samouprave morajo storiti vse potrebno, kakor zahteva Začasna uprava na Kosovu, da bi se spoprijeli s posledicami in razlogi dogodkov iz marca 2004*. Izrecna obsodba nasilja nad manjšinskimi skupnostmi, zagotovitev varnosti vseh skupnosti, olajšanje vrnitve razseljenih oseb, popravilo in ponovna izgradnja poškodovanih objektov, vključno zgodovinskih in verskih, in polno sodelovanje z UNMIK-KFOR, da bi odgovorne privedli pred sodišča, morajo biti takojšnje prednostne naloge.

Začasne institucije samouprave morajo pokazati popolno in brezpogojno zavezanost večetničnemu Kosovu, še posebej v zvezi z zaščito in podpiranjem pravic članov manjšinskih skupnosti, enake varnosti, svobode gibanja in podprtega vračanja vseh prebivalcev Kosova.

— *Združljivost z EU*: Razvijati EU-usmerjenost politik kosovske vlade preko institucionalizacije mehanizma za učinkovito preverjanje združljivosti vladnih politik in zakonodajnih predlogov z EU v okviru Urada predsednika vlade; razvijati na ministrski ravni ter v Skupščini Kosova usposobljenost za zagotavljanje združljivosti z EU.

— *Boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu*: Učinkovito izboljšati sodelovanje med UNMIK in začasnimi institucijami samouprave, da bi uveljavili politiko popolne nesprejemljivosti korupcije, predvsem z zagotavljanjem potrebne podpore preiskavam, ki jih izvajata OLAF in OIOS (notranja revizijska služba ZN).

Regionalno in mednarodno sodelovanje

— *Zagotoviti polno sodelovanje z MKSJ*.

— *Izboljšati regionalno sodelovanje*. Nadaljnje vključevanje v regionalno mrežo sporazumov o prosti trgovini na podlagi Memoranduma o soglasju o liberalizaciji in olajšanju blagovne menjave v jugovzhodni Evropi iz Pakta stabilnosti, v skladu z RVSZN 1244. Začeti izvajati Memorandum o soglasju o razvoju ključnega regionalnega prometnega omrežja v jugovzhodni Evropi in zlasti sprejeti ukrepe za vzpostavitev mehanizmov sodelovanja, med drugim Pripravljalnega odbora ter Prometnega observatorija za Jugovzhodno Evropo. Doseči napredek pri izpolnjevanju zavez, prevzetih v okviru memorandumov atenskega procesa za regionalni trg energije v jugovzhodni Evropi iz let 2002 in 2003.

Gospodarski položaj

Tržno gospodarstvo in strukturne reforme

— Opredeliti *makroekonomske prednostne naloge* za Kosovo v tesnem sodelovanju z Mednarodnim denarnim skladom.

— Oživiti *proces privatizacije*, da bi tako podprli gospodarski razvoj in privabili vhodne naložbe, ter v ta namen razviti celovito strategijo.

Upravljanje javnih financ

— Razviti sisteme in postopke tehnične podpore, da bi zagotovili preglednost, učinkovitost ter boljši *nadzor nad javno porabo*.

— Vzpostaviti učinkovite postopke za odkrivanje, obravnavo in spremljanje primerov domnevnih *goljufij in drugih nepravilnosti*, ki zadevajo nacionalna in mednarodna sredstva.

Standardi EU

Notranji trg in trgovina

— Nadaljevati razvoj *okvirne trgovinske zakonodaje in politike* ter politik, povezanih s trgovino, pri čemer je treba zagotoviti združljivost z EU in STO. V celoti izvajati novi Carinski zakonik. Sprejeti zakon o domači trgovini ter zakon o trgovski inšpekciji.

Sektorske politike

— *Okolje:*

Pripraviti celovit okoljski akcijski načrt, ki bo zlasti upošteval vprašanja javnega zdravja, z namenom približevanja pravnemu redu EU.

Sprejeti in izvajati zakonodajo o presoji vplivov na okolje v skladu s pravnim redom EU.

— *Promet:*

Pripraviti in sprejeti okvir za prometno politiko, vključno s postopnim razvojem multimodalne prometne strategije.

Razviti civilnega upravljavca prištinskega letališča, njegovega osebja ter objektov in naprav, da bi zagotovili zadovoljivo raven varnosti ter dobro in odgovorno poslovanje.

— *Energetika:*

Vzpostaviti učinkovito in delujočo vodstveno strukturo energetskega sektorja, da bi Kosovski družbi za električno energijo zagotovili sposobnost za preživetje, predvsem z znatno povečanim pobiranjem prihodkov.

Sodelovanje na področju pravosodja in notranjih zadev

— Izvajati novi Kazenski zakonik in Zakonik o kazenskem postopku.

SREDNJEROČNE PREDNOSTNE NALOGE

Politični položaj

Demokracija in pravna država

— *Izboljšati združljivost z EU*: Okrepiti usposobljenost vseh kosovskih institucij, da sprejmejo in dejansko uveljavijo politike, združljive s politikami in zakonodajo EU, predvsem z okrepitvijo struktur, ki se ukvarjajo z evropskimi zadevami v okviru procesa stabilizacije in pridruževanja.

— *Okrepiti reformo javne uprave*: Izvajati strategijo reforme javne uprave z namenom racionalizacije ter oblikovanja strokovne in odgovorne državne uprave, ki bo sposobna pritegniti in obdržati ustrezno usposobljeno osebje. Izboljšati usposobljenost lokalne uprave pravično in učinkovito zagotavljati storitve prebivalcem na svojem območju.

— *Okrepiti reformo pravosodja*: Okrepiti pravosodne organe in organe pregona, predvsem z izboljšavami infrastrukture, opreme ter usposobljenosti. Preoblikovati Kosovski inštitut za pravosodje v ustaljeno institucijo, ki bo pristojna za usposabljanje na področju pravosodja. Zagotoviti celovit in ustaljen sistem pravne pomoči na Kosovu. Izboljšati sistem izvrševanja kazenskih sankcij, pri čemer je treba posebno pozornost posvetiti vodenju, poklicnemu usposabljanju ter programom za reintegracijo.

— *Boj proti korupciji*: Izvajati celovito protikorupcijsko strategijo, ki bo zajemala preventivne ukrepe in učinkovito preiskovanje in pregon, predvsem s krepitvijo lokalnih zmogljivosti, v skladu s standardi Sveta Evrope.

Človekove pravice in varstvo manjšin

— *Varuh človekovih pravic*: Zagotoviti ustaljenost in trajno neodvisnost institucije varuha človekovih pravic na Kosovu.

— *Nadalje razvijati svobodo izražanja*: Zagotoviti dolgoročno sposobnost preživetja javne radiotelevizije ter njeno sposobnost igrati vlogo javne službe za vse skupnosti.

— *Izboljšati zaščito manjšin*: Zagotoviti ustaljenost manjšinskih skupnosti in njihovo nediskriminatorno udeležbo v kosovski družbi, predvsem z vzpostavitvijo potrebnega okvira za zagotavljanje pravičnega dostopa do javnih dobrin in univerzalnih storitev.

Gospodarski položaj

Tržno gospodarstvo in strukturne reforme

— Zagotoviti ustaljenost sposobnosti *uravnavanja posojanja in zadolževanja*.

— Razviti jamstvene mehanizme za politično tveganje, da bi pritegnili *tuja vlaganja*.

— Nadalje razviti *regulatorni okvir* za javne službe ob upoštevanju standardov EU in mednarodnih standardov, predvsem s sprejetjem in izvajanjem dodatne zakonodaje, postopkov in smernic. Okrepiti upravno usposobljenost regulatornih organov. Regulatornim organom zagotoviti primerno osebje ter razvijati njegovo strokovnost ter poskrbeti za tehnično opremo, da bi osebje tako razbremenili.

— Usposobiti *bančni sektor* tako, da bo lahko gospodarstvu zagotavljal dolgoročno financiranje.

— Pripraviti *socialno politiko*, ki bo spodbujala zaposlovanje in socialno kohezijo, razreševala vprašanja revščine in socialne izključenosti, nadalje izboljševala socialne standarde ter razvijala učinkovite sisteme socialne zaščite.

— Okrepiti prizadevanja za zagotavljanje združljivosti *statističnega sistema* s standardi EU.

Upravljanje javnih financ

— Razvijati sposobnost *Davčne uprave*, da bi povečali necarinske prihodke (neposredna in posredna obdavčitev) s postopnim razvojem sistema obdavčitve na podlagi standardov EU. Začeti pregledovati veljavno davčno zakonodajo in izdelati in uveljaviti realističen akcijski načrt z namenom postopne krepitve upravne usposobljenosti davčne uprave.

— Zagotoviti ustaljenost *proračunskega* cikla, predvsem z razvijanjem usposobljenosti za pripravo in izvrševanje proračuna. Razvijati usposobljenost Skupščine Kosova za učinkovito udeležbo v javnofinančnem procesu. Zagotoviti nemoteno porabo tekom finančnega leta ter načelo prenosa za neporabljena sredstva.

Standardi EU

Notranji trg in trgovina

— Nadaljevati s postopnim *usklajevanjem zakonodaje Kosova* z vsemi vidiki pravnega reda EU s področja prava družb.

Sektorske politike

— *Kmetijstvo:*

Razviti zakonski okvir in ustrezne mehanizme, da bi zagotovili varnost hrane ter izboljšanje fitosanitarnega nadzora v skladu z ustreznimi standardi EU, tudi zato da bi izboljšali izvozne možnosti Kosova. Razviti politiko in zakonski okvir v podporo uresničljivi zemljiški reformi. Podpreti zaščito kmetijskih zemljišč pred nenačrtno urbanizacijo.

— *Okolje:*

Sprejeti in izvajati okoljski akcijski načrt z namenom približevanja pravnemu redu EU.

— *Promet:*

Izvajati okvir za prometno politiko, vključno s postopnim razvojem multimodalne prometne strategije.

— *Energetika:*

Pripraviti okvirno politiko za javno-zasebna partnerstva ter mešane naložbe v energetskem sektorju.

Sodelovanje na področju pravosodja in notranjih zadev

— Okrepiti sodelovanje med agencijami za upravljanje meja/razmejitev in okrepiti sposobnost za izvajanje veterinarskih in fitosanitarnih standardov kot dela integriranega sistema upravljanja meja.